

הכותר

מיועד בעיקר לאברכים בעצמם!

תגובות ותרומות ניתן לשלוח למערכת 'הכתר'
ת.ד. 57375 ירושלים.
הזכויות לא שמורות, מצוה לצלם, לתרגם ולהפיץ.

לקט מאמרים לחיזוק הצניעות

"מקום פה עמדי לעורר על עניני מכאוב ומבהיל שטועים בו רבים... יש הנמנעים מלדבר בזה מטעמי צניעות. שומו שמים! בדור פרוץ וירוד בכל הענינים, רבנינו ולי ולא יתרוששו, ולדבר רעונוי קדושה וצניעות, זהו נוד הצניעות, הניש לך המצויים היצר גדולה מנומי" (הרב"א קומלר זצ"ל)

במעלת הצניעות

"אין לך יפה מן הצניעות"

(מדרש תנחומא תשא לא)

"אין חיבה לפני המקום מן הצניעות"

(פסיקתא רבתי פמ"ז, הובא בארחות ישר ע' צניעות)

"ועל כל אבר שהיה בורא בה היה אומר לה תהי אשה צנועה"

(בראשית רבה י"ח ב')

"אין מזווגים לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו"

ופירשו "צנועה! לצדיק ופרוצה לרשע"

(סוטה ב.)

מאירי - ב"ב נו:

"מדת הצניעות משוכחת עד למאד... לא סוף דבר שלא לחזר אחר קלות ראש, אלא אף להשתדל הרבה על הצניעות".

יערות דבש - ח"א סוף דרשה יב:

"אתן בנות ישראל, נשים ובתולות, שמעו קולי, אליכן ביחוד אומר הפסוק כל כבודה בת מלך פנימה, לכן מדרכי העכו"ם אל תלמדו לילך במעגלם... הלא בנות מלכים אתן... ואם קטנים אתם בעיניכן... הלא מלך מלכו של עולם, חפץ ביקרכן, ולגדולה מזה העולם אתן מתוקנות אם תאבו ותשמעו ללכת בדרכי ה', כי מקום צניעות שם משכן רוח קדושה... ואין רוח הקודש שורה אלא במקום צניעות".

מהר"ל - גבורות ה' פ"ס:

"הרי שנשתבחו האמהות כפרט בצניעות, כי עיקר שבח האשה ומדרגתה העליונה היא הצניעות".

חסד לאלפים (מבעל הפלא יועץ) - אר"ח סי' ג' סק"ד

"וכל אשה המרבה להזהר בדרכי הצניעות הרי זו משוכחת. וכמעט כל עונש האשה בעולם הזה ובעולם הבא, וזכיותה לעולם תלוי בזה".

הגר"א זיע"א - אגרת הגר"א מהדורת ארם צובה

"ותבלין שלו (יצה"ר) לזכרים עסק התורה ולנקבות הצניעות"

קבוצת אברכים יראים באה לפני הגרש"ז אויערבך זצ"ל, ושאלה בפיחה: רצונם עז להתעלות בעבודת הבורא, להתקרב אל ה' ולהדר במצוותיו, ואין הם יודעים במה להתחיל להחמיר ולדקדק?

השיב להם הרב לאלתר: "למה לכם חומרות וחששות, אין בהם כל צורך, העיקר הוא שתקבלו עליכם לקיים כראוי את עיקר ההלכה באופן ראוי לתחילה ולא בדיעבד".

האברכים לא הרפו והתעקשו לבקש דרך לדקדק יותר בהלכה ולהתעלות בקרבת אלוקים.

שמע הרב, התרצה לבקשתם, וכך היו דבריו: כל החומרות וההידורים, לא ישוו להידור אחד קטן בצניעות. בעיניי קדושה וצניעות, יש לכל הידור קטן משמעות לאין שיעור, המרוממת ומקדשת ומקרבת את האדם לבוראו, כמאמרם ז"ל "כל מקום שאתה מוצא גדר ערוה את מוצא קדושה". מי שנשפו צמאה לרוחניות עיקר ותחילה הן הצניעות והקדושה.

(עולמות של טוהר ח"ב עמ' 350)

הגאון רבי משה מרדכי אפשטיין זצ"ל

(בהקדמה לספר קדושים תהיו)

קדושת ישראל הוא להתרחק מהעוון המר והמר והנמהר אשר התורה הקדושה צוה להישמר, ועל איסור אביזריהו דעירות אשר הם מהמצוות שישאר מחויבים למסור עליהם נפשם, על אלו ועל אביזריהו. והתורה הקדושה היא נחית לא תשתנה ולא יוקל האיסור מפני שרבים נכשלו והדבר נעשה חלילה כהיתר רח"ל.

פניני הכתר

ותשחק ליום אחרון

את הסיפור הבא, שארע בבחרותו, ואשר הוא היה עד לו, כתב הגאון הקדוש, בעל שו"ת "מנחת אלעזר" ממונקטש, בספרו "דברי תורה" חלק ד', סימן ע"ו):

עקב בניית נתיב חדש לרכבת המקומית בישוב הוקליוע, גזרה הממשלה לעקור קברים אחדים מבית הקברות היהודי ולהעבירם למקום אחר.

כדי להשיג על פניו הקברים, נסעו לשם דיני בית-הדין, ורבנים חשובים וזקנים, ואליהם הצטרף קהל גדול.

בין המצבות שנועדו לעקירה, היו כמה עתיקות מאוד, בנות מאות שנים. לפתע שמע הגאון ממונקטש רעש והמולה סביב קבר אחד. בהיותו עדין נער צעיר בן שלש-עשרה שנים, גברה סקרנותו והוא נחפז לברר על מה ההתרגשות הגדולה.

כאשר הגיע למקום, סמרו שערות ראשו. לפניו התגלה קבר מלפני יותר ממאה שנים, והנפטר השוכן בו היה שלם ונקי, כאילו זה עתה הונח בתוכו.

בעודו עומד נסער ונפעם לנוכח מראה עיניו, הרהר בדעתו: "בזכות-מה זכה הטמון פה, לדרגה עליונה ונשגבת כזו, שמעטים זוכים לה בכל דור? כנראה מדובר באחד מל"ו הצדיקים הנסתרים, שהיה דבוק בבוראו כל ימיו". אך מה השתומם, כשהחל לקרוא את הכתב שעל גבי המצבה, שם הופיע שמה של אשה צדקנית, המעוטרת בשבחים מופלגים מאו' על צניעותה הגדולה...

בכבוד גדול הוציאו את הנפטרת, כרכוה בתכריכים לבנים חדשים, והניחוה בארון כדי לקבורה מחדש בכבוד.

לעומת זאת, ממש בסמוך לקברה של אותה הצדקנית, היה קבר נוסף של אדם אחד שהיה אמיד ועשיר גדול, ואשר נטמן שם לא מכבר, בתוך עשתי-עשר חודשים!!! והנה לא נותר בו איבר שלם אחד. זמן רב התעכבו עד שקבצו את כל איבריו ופינוהו...

ומסיים הגאון הקדוש ממונקטש: "אי-אפשר לתאר את קידוש ה' הגדול והנורא שגרם דבר זה, ליהודים ולגויים גם יחד".

(עולמות של טוהר ח"א עמ' 6)

מספר היה השרף רבי אורי מסטרליסק זיע"א: כאשר נולד, היו הוריו עניים כל-כך, עד שלא היתה להם אפשרות לערוך את סעודת ברית המילה. הם גרו אז בכפר שאפילו עשרה יהודים לא נמצאו בו. לא היה שם מנין לשום דבר שבקדושה. לאביו לא היה די כסף כדי לשכור כמה יהודים מן העיר להשלמת המנין. לכן יצא אל הדרך שבין הכפר לעיר הסמוכה, והחל לבכות ולבקש מאת ה' יתברך שיזמן לו עשרה יהודים, כדי שיוכל לקיים את המצוה הגדולה כדת.

עודו עומד ומתפלל, והנה הוא רואה מרחוק עגלה הנוסעת ומתקרבת אליו. לאחר דקות ספורות הגיעה העגלה, ואז הבחין, לשמחתו הרבה, כי יהודים נמצאים בה. מיד שח לפניהם את צרתו, וביקש מהם להצטרף ולבוא עמו אל הברית.

- "אל תדאג!" ענו לו היהודים. אנו מחותנים החוזרים עתה מהחתונה, ויש עימנו כל מיני מתיקה, וכן נמצא ביננו רב, וגם מי שיודע נגן. אנו נבוא עמך ונביא את בנך בבריתו של אברהם אבינו, ונעשה את סעודת ברית-המילה כיד המלך".

וסים מרן הרה"ק זיע"א באמרו: "הסנדק היה אברהם אבינו, הרב היה משה רבינו, והיודע-נגן היה דוד המלך ע"ה, בכבודם ובעצמם.

השמחה בסעודת ברית המילה, היתה שמחה כזו, שאין פי אנוש יכול לתאר.

וכל זה אינו מגיע לאפס קציה של השמחה שישנה בעולמות העליונים בשעה שיהודיה פשוטה שומרת על טוהר הצניעות!"

(ע"פ "אור עולם", עמ' מ"ט-נ"א, על תולדותיו של איש אלוקים קדוש, רבינו אורי מסטרליסק ז"ע).

(עולמות של טוהר ח"א עמ' 11)

קונטרס סיטרא דקדושה

נתחבר ע"י אחד ממרביצי התורה שליט"א

פרק יב

שאלה: אנו רואים גם נשים ובנות מהמשפחות הכי טובות, שלבושן אינו עונה על גדרי הצניעות. איך מסבירים את זה.

ת: אין צורך בהסברים מעמיקים לתופעה. יצר הרע יש לכל אדם, גם אם הוא ממשפחה טובה. והקב"ה כמובן אינו נושא פנים לאיש, ודן כל אדם מכל מעמד, לפי מעשיו בדיוק.

בספר קדושת החיים עמ' תד, מסופר כי החפץ חיים ראה פעם את נינתו שאינה לבושה כראוי, ונאלץ להעיר לאביה על כך. ושם בעמ' תיא מסופר על הגר"ש סלנט שנכדתו שינתה ממלבושי הצניעות שהיו מקובלים אז, ורק כשהוא איים עליה שאם לא תחזור בה הוא יכריז בכל בתי הכנסיות שזה נגד רצונו, חזרה בה. הלא תראה כי אין חדש תחת השמש, ויצר הרע תמיד תקף את כולם מגדולי הגדולים עד קטני הקטנים.

פרק יג

שאלה: כל כך קשה למצוא היום ביגוד צנוע לנשים.

ת: אכן, זה לא קל למצוא היום ביגוד צנוע, וזה דורש חיפוש. אך, כבר ידוע מה שהשריש לן הסטייפלר זצ"ל עפ"י חז"ל, כי צערו של כל אדם מדוד ושקול בעולם הזה, וכל טירחה שאדם טורח בתורה ובמצוות מוריד לו טירחה במקומות אחרים. ואם כן זה פשוט כדאי להתאמץ עבור המצוה ולחסוך צער מדברים אחרים.

מלבד זאת, עסקים הם עסקים, ולכן אף שבמצב הנוכחי רוב רובו של הביגוד בחנויות אינו עונה על גדרי הצניעות, בכל זאת תמיד ישאר איזה קשר בין הביקוש להיצע. ולכן, אם יותר ויותר נשים ידרשו מבעלות החנויות ביגוד צנוע דוקא, הרי בהכרח יימצאו בעלי חנויות שירצו להרויח וימכרו בגדים צנועים.

פרק יד

שאלה: מדוע פתאום בדורנו התחילו כ"כ לעורר על צניעות, וכי מה היה עד היום.

ת: הצניעות היא לא נושא חדש, ואדרבה הספרים מכל הדורות מלאים במחאות בנושאי הצניעות השונים, ולדוגמה בעלמא נציין לכמה ספרים שעוררו בענין מלבושי הנשים: יש"ש ב"ק פ"ה סי' ז', שבחי ר' חיים ויטאל עמ' 16, קב הישר פרק פ"ב, יערות דבש ח"א דרוש י"ב, סידור יעב"ץ דיני בין המצרים, דרשות מהר"ם שיק דרוש פט, הח"ח ב"מכתב גלוי" תמוז תרפ"ד, הבן איש חי בספר חוקי הנשים פ"א ופי"ז, ועוד.

ואמנם, כיום אכן מעוררים יותר מאשר פעם, מחמת הירידה הגדולה שחלה בענין זה. ואלו דברי הג"ר אליהו לופיאן זצ"ל [מובא בקדושת החיים ח"ב עמ' קמא]: בדורנו שבעוונותינו הרבים פרצה מגיפה של הפקרות ופריצות ברחוב, ורוח הפקרות פריצות והוללות... משתוללת ומפלת חללים חללים מנער ועד זקן טף ונשים לשאול תחתית רח"ל, הרעילו בכך הפושעים את האויר מאד ונעשה מעופש ומטמטם את הלב, וצריך כל אדם לפחד שמא נפגע אף הוא ח"ו במחלה זו, עכ"ל.

ומצאנו טעם בספה"ק, מדוע הועיד הקב"ה אתגר זה לתקופתנו דוקא, והוא שכל אלף שנים בבריאה מכוון כנגד אחת מהשבע ספירות, והאלף השישי מכוון כנגד מידת היסוד, כמש"כ ר' צדוק הכהן [פרי צדיק פרשת נח סק"ו]: ונמצא אלף הששי נגד מדת יסוד. ובבאר מים חיים תולדות פרק כ"ו: כי נודע אשר כל עיקר הגאולה הוא ביסוד, ועל כן הוא באלף הששי שהוא בחינת יסוד, וכן מבואר בזוהר הקודש כמה פעמים ובדברי האר"י ז"ל כידוע ליודעים. עכ"ל.

נמצאו למדים, שאין כאן מקרה ח"ו, אלא זהו התפקיד שיועד לדורנו מששת ימי בראשית, וממילא גם כל יחיד ויחיד שהקב"ה שתלו בדורנו, בודאי מתאים ומוכשר לאתגר זה. הלא צניותיך חֲזַק וְאַמְצָךְ אֶל תַּעֲרֹךְ וְאַל תַּחַת פִּי עֲמֵן וְדָן אֶלְהִיךָ בְּכָל אֲשֶׁר תֵּלַךְ! (יהושע א ט).

הרה"ג ר' סנדר ארלבג שליט"א (5)

[מתוך גלין "צופיה" מס' 5]

כשדורשים יותר מהכרח - מפסידים הכל

עוד דבר נורא אומר הנביא ישעיה: "והיה תחת בושם מק יהיה, ותחת חגורה נקפה, ותחת מעשה מקשה קרחה". כל התכשיטים והאיפור שהכשילו בהם את הרבים, נהפכים למחלות!! רח"ל.

כאשר אדם חולה הוא כבר לא חושב על תכשיטים ותאוות הגוף. בקשה אחת בפיו: "רבונו של עולם הלואי שאזכה לחיות קצת, להיות בריא". רדיפה אחרי מותרות הגוף גוררת רבוי התאוה ועבירות מתוך תאוה. אח"כ מה קורה? רח"ל באים מחלות, באים חלוקי דעות וסכסוכים בתוך הבית ומחוץ לבית, עד שכבר לא יכולים להנות אפילו מהחיים הפשוטים והצנועים.

שמחת חיים אמיתית כיצד?

כמה יפים הם החיים הצנועים והטבעיים, כפי שהטביע הקב"ה בבריאה. הכל עשה יפה בעיתו. גם יצר הרע יפה בעיתו לפי רצון התורה. אבל כשמפריזים, כשנוטים מן הדרך ועוברים את הגבול ועושים ממנו עבודה זרה, הוא נהפך לארס ממש! להריסת הבית ברוחניות ובגשמיות!!

כאשר אדם מגרה יצר הרע בנפשו ומחפש יותר תענוגים והנאות היצר, הקב"ה לוקח ממנו את הכל!! גם את שמחת החיים הצנועים והפשוטים שהיה יכול להסתפק בהם ולהנות מהם בשמחה כל ימי חייו. כפי שאומר רש"י על סוף הפסוק בישעיה ג' "כי תחת יופי", וז"ל: "כי זאת הוגנת להיות להם, תחת יופי שהיו מתקשטות בו".

משביעו רעב מרעיבו שבע!

ידוע שהגדרו חז"ל את מלחמת היצר: "מרעיבו שבע משביעו רעב". כמה שאדם ירדוף יותר אחרי התאוה - כך ירגיש יותר חסרון ויתרחק משלוה ומשובע. חז"ל אומרים: "יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום", היצר עושה שלעולם לא תגמור איתו. תמיד הוא ממציא לאדם חידושים. כשנמאס לאדם מתאוה אחת, הוא מביא לו תאוה שניה ושלישית... עד שהורס לו את כל גופו לגמרי.

איך ליצר הרע מה לחדש

הפסוק אומר: "אין חדש תחת השמש", אין שום חדש לחדש תחת השמש! אלא מה עושה היצר הרע כנגד זה? כיצד הוא מצליח להתחדש על האדם בכל יום ויום? התשובה על ידי כח הדמיון! הוא באופן דמיוני בלבד מביא חידושים. כאשר בודקים במציאות - אין כל חדש תחת השמש. זה אותו הדבר שהיה לו בחיים הפשוטים רק בשינוי אדרת.

מי שמחפש חידושים בתאוה וגאוה - הוא לא ימצא מאומה יותר ממה שיש כבר בחיים הצנועים והפשוטים. ולא רק זה שאין לו מאומה יותר מאחרים אלא אדרבה, על ידי מעשיו ומחשבותיו להשתקע בהנאות, הוא מאבד את שמחת החיים הפשוטה, הוא מאבד את הסייעתא דשמיא להנות מהחיים. מי שהוא חי כבעל נפש, עם דעת, ישר כמו שעשה אותו אלקים, אין לשער כמה שמחת חיים וכמה אושר הוא יכול להרגיש בכגד פשוט, בכגד צנוע ויפה. הוא חי בשמחת חיים גדולה הרבה יותר מאדם שכל היום חולם על בגדים לפי כל מיני דמיונות של הבל, של יופי והדר. אין כל חדש תחת השמש.

במה ליצניעות

לכבוד מערכת העלון הנכבד "הכתר".

תחזקנה ידיכם על פעלכם הנשגב מאד מאד. והנה אמרו חז"ל על זמן החורבן, שבתחילה אמר הקב"ה "והתיתו תיו על מצחות האנשים הנאנחים והנאנקים על כל התועבות וכו'" להצילם, אבל אח"כ אמרה מידת הדין שהיה להם למחות, ואע"פ שלפניו ית' היה גלוי שלא יקבלו מ"מ הם היו צריכים לחוש שמא יקבלו, ונתקבלה הטענה בעוה"ר, והנה כאז כן עתה רבים רבים הם מה"אנשים הנאנחים והנאנקים", אבל אתם זכיתם לפעול, ויה"ר שכמו שמחאת פנחס הצילה את דורו, כן נזכה לראות ישועת ה'. ושכרם אין לשער.

בשבוע שעבר כתב הרב ר.פ. עצה נפלאה, ובאמת נראה שלעת עתה היא העצה היחידה שבאפשרות של כל יחיד, שכשלא מוצאים בחנות בגד שעונה על דרישות ההלכה לומר זאת במפורש למוכרת, ואין ספק שכשיתרבו מקרים כאלו הדבר ישפיע. ולכן ראוי לחזור ולפרסם עצה זו שוב ושוב.

ואולי יתן ה' שיקום אדם בעל יוזמה להקים מפעל גדול לבגדים שעונים לכתחילה על כל דרישות ההלכה.

ורציתי לבקש אם תוכלו גם לעורר ולחזק את ענין המהדרין באוטובוסים*, עד אשר נזכה שכל הקוים בשכונותינו יהיו נפרדים [והגר"ש פינקוס זצ"ל אמר שיבא בס"ד יום שלא יאמינו איך יתכן שיהודים שומרי תו"מ נסעו בצורה כזו. והנה אם היה מי שמציע לארגן הסעות לביה"ס בנים ובנות יחד היה נשמע קול מחאה אדירה, ומאי שנא, אלא זהו כחו של הרגל].

ומאחר ובעצם אתם עושים את מה שכולנו מחוייבים לעשות, רציתי להשתתף בסכום אף שלמעלה מכחי, ובל"ג אשלה בקרוב. ובאמת אם נתחזק בזה הרי ימנע צורך לתרום לכל אותם אסונות שהתרכו במימדים מבהילים, וככתוב כי ה' א' מתהלך וגו' להצילך וגו' ולא יראה וגו'.

ויהי רצון שדבריכם ישפיעו, ושירחיב ה' גבולכם ותזכו להפיץ קדושה אף בשאר ערי ישראל.

בברכת התורה
א.א.

*בל"ג בשבועות הקרובים נקדיש לכך גליון מיוחד, לבאר חומרת הדבר.

יהודי יקר, אם ליכך כוואב על מצב הצניעות הירוד והנך מעונין לפעול לתיקון הענין, אנא! שא עמנו בנטל הוצאות העלון. כל תרומה חשובה, אפי' שקלים בודדים. המעונין לסייע יוכל לפנות לטל' 02-5022132 תודה.